

prima instanță: O. Cojocaru
instanța de apel: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

nr. 2ra-1155/17

ÎNCHEIERE

21 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Gheorghe Romașcu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Romașcu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului moral, plata pentru chirie și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarat de Gheorghe Romașcu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe

constată:

La 12 iulie 2016, Gheorghe Romașcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Grigore Stoian cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului moral, plata pentru chirie și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că începând cu anul 1991 și până în anul 2003 a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, ocupând diferite funcții, de la polițist până la comandant de pluton al Regimentului de patrulă și santinelă „Scut” al Inspectoratului de Politie al mun. Chișinău.

Relatează că conform deciziei Primăriei mun. Chișinău nr. 18-29-1 din 17 mai 2003, i-a fost repartizat spațiu locativ din fondul municipal ca colaborator al Regimentului de patrulă și santinelă „Scut” al Inspectoratului de Politie al mun. Chișinău, participant la conflictul militar din Transnistria, atestat cu nr. 1 în lista colaboratorilor Regimentului de Patrulă și Santinelă „Scut” (cu soția, fiica), apartamentul nr. 15, cu 2 camere, suprafața locativă 27,2 m. p., din casa nr. 53, din str. Mitropolit G. Bănulescu Bodoni, fiind eliberat ordinul de repartiție nr. 007386.

Indică că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2005 a fost admis apelul declarat de către Manica L., casată hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 30 martie 2005 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea lui Manica L., anulată decizia Primăriei mun. Chișinău nr. 18-29-1 din 17 mai 2003 și ordinul de repartitie nr. 007386 eliberat pe numele lui Gheorghe Romașcu, fiind obligată Primăria mun. Chișinău să atribuie încăperii ocupate de către Manica L. cu doi copii statut de spațiu locativ cu eliberarea ordinului de repartitie pe numele lui Manica L.

Relevă că acțiunile Primăriei mun. Chișinău privind evacuarea lui Manica L. cu membrii familiei din apartamentul litigios, au fost respinse. Iar decizia nominalizată a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 august 2005.

Susține că în urma adresării către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului Municipal Chișinău, prin răspunsul din 17 iulie 2006 a fost informat că problema locativă a fost luată la control și urmează a fi soluționată pe parcurs, în dependență de fondul locativ disponibil, însă cu verificarea repetată a drepturilor privind asigurarea cu spațiu locativ din fondul de stat, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 405 din 25 noiembrie 1987.

Indicând prevederile art. 35 din Legea cu privire la Politie nr. 416 din 18 decembrie 1990 și art. 13 lit. d), 15 lit. u), art. 20 pct. 1 din Legea cu privire la veterani, consideră că statul este obligat de a-l asigura cu spațiu locativ.

Afirmă că deoarece nu a fost asigurat cu spațiu locativ conform legii, a depus o acțiune în instanța de judecată cu privire la recunoașterea refuzului Primăriei ca ilegal și obligarea Consiliului mun. Chișinău de a emite o decizie cu privire la repartizarea spațiului locativ din fondul municipal în corespundere cu legislația în vigoare.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2006 acțiunea a fost admisă, recunoscut ilegal refuzul și obligat Consiliul municipal Chișinău să soluționeze cererea lui Gheorghe Romașcu și să emită decizia de repartizare a spațiului locativ din fondul municipal conform normelor locative stabilite.

La 22 ianuarie 2007, odată cu intrarea în vigoare a hotărârii respective, s-a adresat către șeful Oficiului de executare a sect. Centru mun. Chișinău, Primarului general interimar al mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, solicitând executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2006.

Prin încheierea executorului judecătoresc al Oficiului de executare Centru al Departamentului de executare a Ministerului Justiției al Republicii Moldova din 23 ianuarie 2007, s-a stabilit un termen de 10 zile debitorului Consiliul municipal Chișinău, de a executa benevol cerințele documentului executoriu.

La 24 ianuarie 2007, Consiliul Municipal Chișinău a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2006, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2006, cu pronunțarea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii lui Gheorghe Romașcu.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2007 a fost respins

recursul Consiliului municipal Chișinău și menținută hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2006.

Susține că la 26 aprilie 2007 a depus o cerere către șeful Oficiului de executare Centru al Departamentului de executare a Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primarului general interimar al mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, în care a solicitat executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2006 conform legislației în vigoare, anexând și actele necesare.

Prin încheierea executorului judecătoresc Dumitru Manole al Oficiului de executare Centru al Departamentului de executare a Ministerului Justiției al Republicii Moldova din 16 mai 2007, s-a dispus primirea pentru executarea documentului executoriu, eliberat în baza hotărârii din 11 decembrie 2006 privind obligarea Consiliului municipal Chișinău să acorde spațiu locativ familiei Gheorghe Romașcu și intentat procedura de executare a acestui document executoriu. A fost propus debitorului Consiliul municipal Chișinău ca în termen de 15 zile, să execute benevol cerințele documentului executoriu în ce privește acordarea spațiului locativ.

Prin răspunsul parvenit de la Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău din 06 februarie 2007, a fost comunicat că petiția privind asigurarea cu spațiu locativ în baza hotărârii judecătorești a fost examinată, însă în fondul locativ de stat nu se atestă spațiu locativ liber și la moment nu există alte modalități de a soluționa problema abordată.

Mai relevă că s-a adresat cu o cerere către Departamentul de executare a Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuratura municipiului Chișinău să contribuie conform legislației în vigoare și competenței sale la executarea hotărârii judecătorești menționate, însă care a rămas până în prezent fără executare.

Invocă faptul că neexecutarea ulterioară a hotărârii în favoarea sa încalcă dreptul garantat de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Mai mult, pretinde că datorită eventualei neexecutări a hotărârii judecătorești nu poate beneficia de bunurile sale astfel, în consecință i se încalcă dreptul la protecția proprietății garantate de articolul 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 1, 47, 53, 120 din Constituție, art. 5, 16, 166 – 167 CPC, art. 10, 14, 1416 alin. (1), 1422 alin. (1), art. 1423 alin. (1) Cod civil, Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul 1 adițional la Convenție, art. 6, 13 CEDO, Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești – hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2006, menținută prin Decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiției din 21 martie 2007 și violarea drepturilor sale prevăzute de art. 6 și 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertățile Fundamentale și art. 1 din Protocolul 1 adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de către statul Republica Moldova, încasarea din bugetul de stat prin intermediul

Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său suma în mărime de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru neexecutarea hotărârii din 11 decembrie 2006, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2007, pentru perioada 07 decembrie 2013 – 07 iulie 2016, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui suma în mărime de 62000 lei, plata pentru chirie pentru perioada 07 decembrie 2013 – 07 iulie 2016, cu titlu de prejudiciu material și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 30 septembrie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, a fost constatată încălcarea dreptului lui Gheorghe Romașcu la executarea în termen rezonabil a hotărârii și a dreptului la protecția proprietății.

A fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Romașcu prejudiciul material în sumă de 62000 lei, prejudiciu moral în mărime de 5000 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 1000 lei, în total 68000 lei.

În rest, pretențiile lui Gheorghe Romașcu cu privire la constatarea încălcării dreptului la un recurs efectiv, dreptul la un proces echitabil și încasarea prejudiciului moral au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017, au fost respinse apelurile declarate de Gheorghe Romașcu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe.

La 30 martie 2017, Gheorghe Romașcu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea în parte sau modificarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea cu privire la încasarea prejudiciului moral să fie admisă integral.

Invocând prevederile art. 16 CPC, art. 47, 120 din Constituție, art. 1, art. 2 alin. (1), (4), (6) din Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 1416 alin. (1), 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) Cod civil, pct. 22 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la executarea litigiilor privind repararea prejudiciului material și moral cauzat persoanei prin violarea art. 3, 5, 8 CEDO susține că hotărârea din 11 decembrie 2006, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2007, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată nu era executată.

Susține că prima instanță a subapreciat considerabil și neîntemeiat compensarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei pentru un termen mare de neexecutare a hotărârii judecătorești.

Consideră că instanța de judecată nu a luat în considerație și importanța cauzei, care este una de importanță deosebită, crucială pentru reclamant, deoarece obiectul litigiului asigurarea cu spațiu locativ, cauzarea în realitate a prejudiciului material și moral suportat.

Totodată în susținerea poziției sale a făcut referire la cazuri similare din practica CEDO.

La 27 aprilie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Obiectează că instanța de apel nu a reținut argumentul Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu referire la faptul ca prima instanță a aplicat și interpretat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la materialele cauzei.

Remarcă că Gheorghe Romașcu a precizat pe parcursul examinării cauzei civile în instanța de fond și apel, ca neexecutarea hotărârii judecătorești se datorează doar acțiunilor, inacțiunilor debitorului procedurii de executare Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, dar nu a executorului judecătoresc, autoritate care a acționat în limitele cadrului legal pentru a face posibilă realizarea practică a dreptului acestuia la un proces echitabil și a întreprins toate măsurile posibile în aceasta direcție.

Astfel, soluția instanței de apel vine în contradicție cu motivarea acesteia, în condițiile în care a concluzionat că executorul judecătoresc a întreprins diverse măsuri de asigurare a executării, iar în același timp a menținut hotărârea primei instanțe în partea acordării prejudiciului moral.

Mai indică că instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților la procesul și nu a luat în considerare argumentul invocat de către reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în partea ce tine de complexitatea procedurii de executare, în situația în care factorul care a complicat executarea până în prezent a hotărârii judecătorești ține de faptul ca debitorul procedurii de executare Consiliul mun. Chișinău până la momentul actual nu dispune de spații locative disponibile în mun. Chișinău, cit și de mijloace financiare necesare pentru construcția acestor spații locative.

Totodată, indică că instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților procesului și nu a luat în considerare argumentul cu referire la faptul că Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nu prevede încasarea unor astfel de cheltuieli cu titlu de prejudiciu material (cheltuieli pentru închirierea spațiului locativ). Or, o asemenea cerere urmează a fi înaintată de către intimat într-o procedura separată împotriva debitorului procedurii de executare.

În context, menționează că instanța de judecată nu trebuie să-și formeze o idee preconcepută conform căreia acțiunile înaintate prin care se pretinde încălcarea termenului rezonabil a cauzei implică în mod obligatoriu și admiterea acțiunii.

În opinia recurentului pe această categorie de acțiuni este necesar de a elucidă toate circumstanțele cauzei, de a constata dacă există cu adevărat o încălcare a prevederilor legale și de a stabilit prin probe dacă a existat în mod veridic un prejudiciu.

La 05 iunie 2017, Gheorghe Romașcu a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 14 aprilie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 92 vol. II).

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Gheorghe Romașcu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile

trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate Gheorghe Romașcu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Gheorghe Romașcu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile declarate de Gheorghe Romașcu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu